

Åkerbo gruppboende - en mönsteranläggning

Birgitta Jonsson på besök hos sin mor Maj-Britt i hennes lägenhet på Åkerbo.

Vid ett besök på Åkerbo gruppboende i början av maj slås jag redan då jag kommer innanför dörrarna av den lugna och harmoniska atmosfären på avdelningen. Personalen sitter i köket och fikar med de boende och jag märker inget tecken på stress eller oro varken bland personalen eller de boende som utgörs av äldre med demenssjukdomar.

Jag tas emot av Margareta Sjöstrand, som är demenssköterska, och presenteras för två anhöriga till boende på avdelningen, Birgitta Jonsson, Hammarö, och Gösta Weimers, Kil. De beskriver för mig hur påfrestande det kan vara att söka och finna rätt vård till en dement anhörig. På många håll är förståelsen och kunskapen kring demenssjukdomar fortfarande mycket dålig och som anhörig gäller det då att envetet kämpa vidare. Lättnaden blir därför desto större när man erbjuds vård av den anhörige på ett gruppboende som Åkerbo, som de båda beskriver som en mönsteranläggning.

Detta stämmer dåligt med den bild media har gett mig om äldrevården av idag, så jag frågar Margareta vad som ligger bakom det positiva omdömet. Hon berättar att Kils kommun tog fram en demensplan 2002 och som ett resultat av denna anställdes hon som demenssköterska i kommunen. Nyckeln till framgång är kunskap om demenssjukdomar och att få förståelse på alla nivåer i organisationen. Det handlar sen om att utveckla bemötandet av de dementa. Detta gjordes genom att personalen fick en utbildning, som de ställde upp på, och alla är idag entusiastiska och finner glädje i sitt arbete med de äldre. Margareta understryker också synen på de anhöriga som en viktig resurs, de är ofta mycket insatta i sjukdomsbilden och hjälper också till att ta hand om de anhöriga.

Birgitta och Gösta beskriver det hela som en ny era inom demenssjukvården i Kil och de sticker inte under stol med sin tacksamhet mot Margareta och personalen. Ett lyckat exempel således på vad man kan göra, trots besparingstider, genom att fokusera på möjligheter och tillgängliga resurser istället för på neddragningarna.

Läs mer i Margareta Sjöstrands artikel om äldreomsorgen i Kil på sid 8.

Christer Nilsson
Informationschef

ur innehållet

Alkoholförebyggande arbete

”Kils Ansvar” är ett alkohol- och drogförebyggande projekt vars målgrupp är personer som bor och vistas i Kils kommun. Marie Hult berättar mer om projektet i sin artikel.

sid 3

Sök dina rötter via internet

Nu kan du sitta på biblioteket och kostnadsfritt söka i alla Värmlands kyrkböcker – samtidigt. Det innebär att man kan slutföra sin forskning om en gren av släkten innan man går vidare med nästa släktgren.

sid 5

Äldreomsorgen i Kil

Margareta Sjöstrand beskriver hur det kan vara en dag på Sannerudshemmet/Åkerbo, ett äldreboende som står för mycket värme och god omvårdnad av sina äldre.

sid 6

Ventilen

Under hösten kommer Ventilen att starta upp grupper som är till för barn där någon i familjen har ett alkohol eller drogberoende.

sid 8

Bilkörning eller alkohol

Enligt svensk lagstiftning får man inte köra motordrivet fordon om man är påverkad av alkohol eller andra droger. Phernilla Lund gör oss påminna om vilka följder alkohol får på vår bilkörning.

sid 9

Djurägare

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar djurägarna i Kil om vad som gäller inför sommaren.

sid 11

Innehåll

Ansvarig utgivare	2
Alkohol- och drogförebyggande arbete i Kil	3
Freja af Fryken	4
Sök dina rötter via internet	5
Äldreomsorgen i Kil	6
Kils avfallshantering informerar	7
Utlåningsautomat på biblioteket	7
Ventilen	8
Bilkörningen eller alkohol	9
Miljö och bygg informerar	10
Kommunkunskap	12

Kommunkunskap

I detta nummer fortsätter vi artikelserien i kommunkunskap och vi hoppas att många av våra läsare är intresserade att lära mer om hur en kommun fungerar. Vi kommer i ett antal artiklar att beskriva kommunens befogenheter, organisation, ekonomi och olika delar av den kommunala verksamheten.

Ansvarig utgivare har ordet

Så har vi då äntligen sommar. I alla fall i den stund när jag skriver dessa rader – det är bara att hoppas att resten blir lika härligt vacker. En välbehövlig semester hägrar också, med förhoppningsvis mycket sol och bad eller vad ni föredrar för aktiviteter under sköna dagar.

Ekonomi

Kommunens bokslut för 2002 är klart och visade på ett litet – men dock – överskott. Det blir för de flesta kommuner allt svårare att hålla boksluten på rätt sida om 0-strecket. I år kommer ett 100-tal kommuner att visa röda siffror runt om i landet.

Samtidigt pågår budgetprocessen för nästa år. Fullmäktige tog ramarna under maj och under tiden fram till september skall nämnder och förvaltningar redovisa konsekvenserna av dessa. Under året räknar inte regeringen med någon tillväxt varför största sparsamhet måste gälla inom alla kommunens områden och det är heller inte uteslutet att vi måste vidta åtgärder som säkert kommer att märkas för många av oss som bor i kommunen. Det slutliga beslutet om tilldelningen av budget kommer inte förrän vid fullmäktigesammanträdet i november varför jag återkommer med en redovisning i senare nummer. Man kan dock redan nu konstatera att kraftiga besparingsåtgärder måste genomföras för att få en ekonomi i balans och att en stor anledning till detta är alla reformer och nya lagar, som starkt underminerar kommunernas ekonomi och självstyrelse. Förut har vår statsminister sagt att det går bra för Sverige, och då glömt bort kommunerna – men nu går inte ens staten bra, vilket underminerar hela den svenska ekonomin.

Befolkning

Positivt är att antalet innevånare är relativt stabilt. Vi har under årets fem första månader samma antal som när vi gick in i 2003. Glädjande är att barnafödandet ser ut att öka jämfört med tidigare år. För att få en ökning av antalet innevånare måste vi så snart som möjligt få igång ett byggande, då vi i dagsläget i stort sett saknar lediga lägenheter.

Bevakningsgrupp

För drygt ett år sedan startade den bevakningsgrupp, som i bil natttid patrullerar runt i vår kommun, i ett försök att komma tillrätta med de många inbrott och den skadegörelse som sker. Gruppen har bevakat både bostads- och industriområden. Någon officiell statistik över antalet inbrott ber vi att få återkomma med, men helt klart är att antalet inbrott minskat drastiskt jämfört med tidigare. Det är dock vissa problem med att rekrytera tillräckligt antal personer som vill delta i gruppen, och jag kan därför bara vädja till både företag och privatpersoner att fler solidariskt ställer upp i gruppen. Man vet ju inte vem problemen kan drabba nästa gång.

Nöjen i sommar

Som vanligt kommer en hel del evenemang att gå av stapeln under sommaren. Jag har ingen möjlighet att nämna alla, men tänkte kort nämna tre av dem – så att ni redan nu kan boka in dem i er almanacka. Först ut är Visfestivalen den 14 juli – som i år får celebret besök. Nästa fest - som hålls till minne av Frejas förlisning och bärgning - är Frykstadagarna nere i Fryksta. Tidpunkten för detta evenemang är i år 22-27 juli. Sommaren avslutas sedan på traditionsenligt sätt med "Kil HelaVeckan". Den inträffar i år mellan 11 - 17 augusti. Alla dessa evenemang brukar vara mycket trivsamma med bra underhållning och trivsam stämning. Jag hoppas att ni som vanligt stöder dessa med er närvaro, det är viktigt att vi kan föra goda traditioner vidare.

Till sist vill jag önska er en skön sommar och med en förhoppning om en trevlig semester.

Jan Wadell

Kommunstyrelsens ordförande

kommunnytt

utgiven av:

KILS KOMMUN

Box 88, 665 23 Kil

Delas ut till alla hushåll i Kils kommun.
Finns även på www.kil.se

ansvarig utgivare
 Jan Wadell
jan.wadell@kil.se

produktion
 Christer Nilsson, tfn 0554-191 35
christer.nilsson@kil.se
 Martin Nyqvist, tfn 0554-193 47
martin.nyqvist@kil.se

layout omslag
 CREFO Reklam&Information, Kil

tryckning
 Åbergs Tryckeri AB, Tomelilla

Tryckt på Munken Lynx ett klorfritt,
trådfritt obestruket papper som uppfyller
kraven för Nordisk Miljömärkning Svanen.

distribution
 Posten Kil

Alkohol- och drogförebyggande arbete i Kil

”Kils Ansvar” är ett alkohol- och drogförebyggande projekt vars målgrupp är personer som bor och vistas i Kils kommun. I kommunen är många människor och verksamheter involverade i eller berörda av alkohol- och drogrelaterade frågor. Genom samordnade resurser ska ett strukturerat och hållbart alkohol- och drogförebyggande arbete byggas upp i kommunen.

Länssamverkansgruppen för alkohol- och drogfrågor står bakom och ansvarar för det länsövergripande alkohol- och drogförebyggande projektet, ”Värmlands Ansvar”. Länssamverkansgruppen består av representanter från Landstinget, Länsstyrelsen, Region Värmland, Polismyndigheten i Värmland och Brottsförebyggande centrum. Projektet har som mål att stödja utveckling av det förebyggande arbetet i samtliga Värmlandskommuner.

I april 2002 beslutade kommunstyrelsen att Kil skulle delta i projektet ”Värmlands Ansvar” och en alkohol- och drogpolitisk grupp bestående av en styrgrupp och en arbetsgrupp utsågs. I styrgruppen ingår politiker och förvaltningschefer. Arbetsgruppen består av tjänstemän från kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. De fem deltagarna i arbetsgruppen deltog under 2002 i utbildning och nätverksträffar anordnade av

”Värmlands Ansvar”. I februari 2003 togs ett beslut att anställa en samordnare i Kils kommun, för utvecklandet av det alkohol- och drogförebyggande arbetet. En ansökan om pengar till förebyggande insatser lämnades in till länsstyrelsen.

I mitten av mars 2003 tillträdde jag, Marie Hult, som samordnare för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i Kils kommun. Jag har tidigare arbetat som vikarierande fältassistent i kommunen.

Marie Hult vid sitt skrivbord

Projektet ”Kils Ansvar”

Projektet ”Kils Ansvar” ska pågå mellan mars 2003 till december 2005. Syftet med projektet är att skapa struktur och organisation för ett långsiktigt alkohol- och drogförebyggande arbete i Kils kommun. På sikt förväntas projektet leda till att minska alkoholkonsumtionen bland vuxna och höja debutåldern bland ungdomar samt eliminera användandet av andra droger.

Jag ska tillsammans med arbetsgruppen vara motor i det lokala arbetet. Projektets målgrupp är personer som bor och vistas i Kils kommun. Målet är att genom samordnade resurser bygga upp ett strukturerat och hållbart förebyggande arbete. Detta ska ske utifrån en metodik och ett arbetssätt, anpassat till de problem som finns i Kil. En viktig del

i projektet är att utarbeta ett alkohol- och drogpolicydokument med övergripande mål, som ska uttrycka den politiska viljeriktningen i kommunen. Alkohol- och drogpolicyn ska kompletteras med konkreta handlingsprogram för enskilda verksamheter.

Idag finns ingen samlad bild över vilka insatser som görs och vilka problem som råder i Kil inom alkohol- och drogområdena. Jag kommer tillsammans med arbetsgruppen till att börja med att kartlägga vilka resurser och problem som finns hos såväl kommunen som andra aktörer.

Kontakta gärna mig om du har frågor eller idéer gällande projektet ”Kils Ansvar”.

Marie Hult
Samordnare alkohol- och drogförebyggande arbete i Kil
tfn 0554-193 41
e-post marie.hult@kil.se

Trevlig sommar önskar Kils kommun

Freja af Fryken

Vi står nu inför en ny spännande sjunde säsong, år 2003, och hälsar alla välkomna till ännu en sagolik sommar med "Kulturens budbärare på Frykensäarna", Freja af Fryken. Frykstaveckan äger rum mellan den 22/7 och 26/7.

För mer information se www.angbatfreja.nu

Lärcentrum i Kil – sammanfattning av enkätsvar

Under april skickades en enkel enkät ut till kommunens samtliga hushåll. Enkäten rörde intresset av att studera via ett lärcentrum. Drygt 60 personer besvarade enkäten. Frågorna som ställdes var dels om man är intresserad av att studera via ett lärcentrum och dels på vilken nivå (gymnasie- eller högskolenivå). Den som ville kunde också ange vilka kurser eller program som är intressanta. Namn och telefonnummer angavs frivilligt av dem som inte har något emot att vi tar vidare kontakter.

Enkäten ingår i en pågående utredning om Kils Kommun ska inrätta ett lärcentrum.

Svaren visar att nära 20 personer vill studera hela program på högskola eller universitet. Socionomprogrammet intresserar flest (fem stycken), följt av ekonomi, och lärarprogram med tre intresserade vardera. Därefter är det endast en eller ett par intresserade utspridda över flera program. Enstaka kurser vill många studera, men önskemålen har en stor spridning. Enkätsvaren bildar tillsammans med en lokalinventering och en kostnadsberäkning en del av det beslutsunderlag våra politiker har att ta ställning till.

Lars-Åke Boman
Studievägledare

Avtal om bredband

Det planerade avtalet mellan Region Värmland och Terracom AB, avseende dels ett kommunsammanbindande nät för länets 16 kommuner och dels områdesnät inom resp kommun, har blivit försenat. Avtalet skulle ha blivit klart i februari men planeras nu istället bli klart i månadskiftet maj/juni. Därefter kommer en planering och ett genomförande att ske för varje kommun.

Christer Nilsson
Informationschef

Kultur och fritidsförvaltningen informerar

Sök dina rötter via internet

Äntligen kan Du släktforska hemma eller på biblioteket via Internet! Genlines projekt för att överföra de svenska kyrkböckerna från mikrofilm till digitala bilder går vidare. Hittills har man hunnit med Värmland, Småland och stora delar av Götaland. Kils bibliotek abonnerar nu på databasen, vilket innebär att vi kan erbjuda våra kunder en fantastisk service, om du bokar tid hos oss.

Man kan sitta på biblioteket och kostnadsfritt söka i alla Värmlands kyrkböcker – samtidigt. Det innebär att man kan slutföra sin forskning om en gren av släkten innan man går vidare med nästa släktgren. Med reservation för att förfäderna inte flyttat in till eller ut från länet. Då får man söka sig till mikrokort från andra län, som man beställer via SVAR. Genline räknar med att man i slutet av nästa år har hunnit digitalisera samtliga svenska kyrkböcker!

Genline har utvecklat en egen programvara som gör det möjligt att hitta rätt bland alla miljoner bilder av kyrkboksidor. Det bästa av allt är att man kan förstora bilden flera gånger om, så att handskriften blir mycket tydlig. De som kämpat med mörka, finstilla mikrofilmer och mikrokort vet att detta är en viktig förbättring.

Vill du ordna det riktigt bekvämt för dig, öppnar du naturligtvis själv ett abonnemang på Genline och sitter hemma och släktforskar på fritiden eller semestern. Gå in på www.genline.se och läs själv om priser och studera användarguiden. Tipsa även dina släktingar i USA! Nu kan de själva släktforska via nätet och förbereda sin sverigesemester, om de vill resa i förfädernas spår och besöka deras hembygder. På www.genline.com finns en engelsk version.

Lena Hassellund
Kils bibliotek
tfn 0554-191 63

www.genline.se

På Genlines hemsida finns mycket information från de olika kyrkböckerna att hämta och forska i.

Äldreomsorgen i Kil

I dag läser vi mycket om nedskärningar och misär inom vården och därför skulle jag vilja berätta om det positiva som finns men som aldrig kommer fram i media.

Jag ska beskriva hur det kan vara en dag på Sannerudshemmet/Åkerbo, ett äldreboende som står för mycket värme och god omvårdnad av sina äldre.

Sannerudshemmet/Åkerbo är ett boende med åtta avdelningar och sammanlagt bor det sjuttiofem äldre personer där. Det finns ett kök som lagar sagolikt god husmanskost och vi har även en terapi som står för den yttre stimulansen. Man kan säga att köket och terapin står för hjärtat och pulsen på Sannerud/Åkerbo.

I höstas startade vi upp tre avdelningar som blivit boende för enbart äldre med demenssjukdomar. Det är Åkerbo Norra och Östra och Solrosen.

En demenssjukdom är en svår sjukdom som drabbar den äldre och ofta är tung att bära för de anhöriga. Den demente förlorar successivt sina förmågor som minne, tal, inlevelseförmåga och till slut även sin rörelseförmåga.

Det finns mediciner som kan bromsa upp förloppet men inte bota sjukdomen. Därför är det viktigt att en utredning sker tidigt och att man får en diagnos. Målsättningen är att man ska kunna bo kvar i sitt hem så länge det är möjligt och när hemsituationen blir ohållbar komma till oss.

Vi har under hösten utbildat personalen i demenssjukdomarna och i bemötande. Varje boende har sin kontaktperson som tillsammans med demenssköterskan gör en individuell vårdplan. För den demente är det viktigt med kontinuitet vilket innebär att varje dag är sig ganska lik och att man har så få människor omkring sig som möjligt.

När den demente flyttar till oss försöker vi tillsammans, kontaktpersonen, anhöriga, den demente och sköterskan ta reda på vilken levnadshistoria och vilka vanor personen har och hur vi ska stötta upp det som brister hos den demente. Ju mer vi lär känna personen desto lättare är det att tolka vad som sägs, när inte längre språket och minnet räcker till.

En dag på demensboendet kan se ut så här. På morgonen väcks man lugnt och försiktigt, personalen skramlar i köket eller tittar in i rummet. Man får inte glömma att för den demente kan varje dag vara en ny dag. Man vet inte var man är eller hur man kommit dit, känner inte igen personen eller förstår inte språket som talas. Då är det extra viktigt att gå varsamt fram. Att ge kort tydlig information, t ex tala om vem man är och vilken dag det är, och ge information om vad som ska göras. Det viktigaste är att läsa av hur det tas emot.

”Vårt mål är att allt ska gå i den dementes takt för att man ska få behålla sina förmågor så länge som möjligt.”

Personalen samlad tillsammans med de boende runt bordet.

Ibland blir kommunikationen fel. Då går vi ut en stund och går in efter ett tag igen, börjar om och ser om det går bättre.

Har man sovit dåligt eller bara är trött får man sova lite längre på morgonen, man kanske även vill ha frukost på sängen. Lunch äter vi tillsammans, de boende och personal. Att personalen sitter med gör att det blir lugnare vid måltiden och genom att visa stöttar man upp de förmågor som brister. Vi har även färgat porslin, då det gör det lättare att se maten. Efter måltiden sitter vi gärna en stund extra och vid eftermiddagskaffet så sjunger vi en sång.

Den boende får sitta uppe hur länge den vill på kvällen och får hjälp av nattpersonalen med kvällstolett och läggning. Nattpersonalen arbetar lugnt och lågmält för att inte oroa eller störa nattrytmen för den boende. Den boende får kontinuerlig tillsyn och god omvårdnad. Det är ett lugnare arbetstempo än på de andra avdelningarna för att undvika stress och de som kan få hjälpa till med vardagssysslorna. Vårt mål är att allt ska gå i den dementes takt för att man ska få behålla sina förmågor så länge som möjligt. Vi som personal räcker kanske inte alltid till, men vi gör så gott vi kan och har höga mål i verksamheten.

Vi välkomnar gärna anhöriga att delta i gemenskapen på det sätt de önskar, dricka kaffe tillsammans eller pyssla i rummet hos den boende eller ta med den boende på promenad. De anhöriga som levtt tillsammans med en dement har ofta stora kunskaper om sjukdomen och den demente som vi gärna tar tillvara.

Vårt mål är att försöka se möjligheterna i stället för begränsningarna i rådande besparingstider och det är även viktigt att sätta upp realistiska mål. Vissa dagar, när det är mycket arbete får målen bli lägre, men andra dagar läggs ribban högt. Det är viktigt att framhäva statusen i att arbeta på ett demensboende. Vi har en stor uppgift att fylla i vården av äldre med demenssjukdomar genom att vi utvecklas som vårdare ju mer erfarenhet vi får.

Margareta Sjöstrand
Demenssköterska i Kil

Kils avfallhantering informerar

Öppethållande TIPPEN Lersätter

Ordinarie öppettider:
Vardagar: 07.00 - 15.30
Lördagar: 09.00 - 12.00

Extra öppettider sommarsäsong:
Måndag: 07.00 - 19.00
Gäller 14/4 tom 13/10 2002

Ändringar i ordinarie öppethållande.

7/6	Pingstafton	stängt
9/6	Annandag pingst	stängt
20/6	Midsommarafton	stängt
21/6	Midsommardagen	stängt
1/11	Alla helgons dag	stängt

Tippen
tfn 0554-192 79
Ing-Marie
tfn 0554-191 94

Tömning av sopkärl!

Tömning av sopkärl sker även vissa "röda" dagar enligt tömningsschemat - om inte vår entreprenör Ragn-Sells annonserar om ändringar i lokalpressen.

Vid frågor gällande tömning
tfn 0554-410 15 eller 054-690 896

Biblioteket informerar

Utlåningsautomat nu på biblioteket

För att underlätta för besökarna finns nu en utlåningsautomat, där man själv kan låna sina böcker. Allt som behövs förutom lånekortet är en PIN-kod som man får om man vänder sig till personalen. Sedan tar man sitt kort, sätter in det i automaten, slår PIN-koden och drar böckerna genom apparaten. När man drar ut sitt kort, slår apparaten fram ett kvitto, där alla lån och eventuella övertidsavgifter finns noterade. Video och CD-skivor måste dock som förut lånas genom lånedisken.

Lisbeth Råman
Kils bibliotek
tfn 0554-191 66

Loppis

på återbruket

Lördagen den 14 juni kl 11.00 - 15.00

Välkommen!

... håller tätt
när DU behöver pysa

Ventilen

– ett samarbete mellan kyrka och kommun

Känner du ett barn som lever i en familj där någon är eller har varit beroende av alkohol eller andra droger? Befinner sig kanske ditt barn i denna situation?

Under hösten kommer vi att starta upp grupper som är till för barn där någon i familjen har ett sådant beroende.

Meningen med grupperna är att barnen får

- träffa andra i samma situation
- ta upp frågor och funderingar som rör alkohol och droger
- blanda lek och allvar

Åldersindelning:

7-9 år

10-12 år

13 år och uppåt

Vi träffas ca 2 tim/vecka, 15-20 gånger och det är gratis att vara med.

Önskar du att ditt barn ska delta i någon utav de här grupperna?

Gör i så fall en intresseanmälan till:

Britt Eriksson 192 70

Annica Merchant 193 99

Jeanette Alexandersson 688 089

Ulla Ramefelt 192 70

Eva Vilhelmsson 191 91

Bilkörning eller alkohol – vilket blir ditt val?

Att bilkörning och alkohol inte hör ihop är självklart för de flesta av oss. Därför är det också självklart att göra ett val mellan just dessa två och aldrig någonsin kombinera dem. För 700 värmlänningar är inte valet lika självklart. Varje dag kör 700 personer berusade på de värmländska vägarna. Varje dömd förare för rattfylleri har kört 300-500 mil i onyktert tillstånd. Hur många möter du varje dag?

Vad säger lagen?

Enligt svensk lagstiftning får man inte köra motordrivet fordon om man är påverkad av alkohol eller andra droger. Som motordrivet fordon räknas olika typer av bilar, buss, mc, moped, snöskoter och andra terrängfordon samt motorredskap som gräsklippare. Gränsen är 0,2 promille för rattfylleri och 1,0 promille för grovt rattfylleri. Man kan även bli dömd för mindre än 0,2 promille om man inte kan köra på ett betryggande sätt. För narkotikaklassade medel finns en nollgräns.

Vilka kör rattfulla?

De grupper som upptäcks i poliskontroll och är inblandade i olyckor är främst yngre och medelålders män, men andelen kvinnor tycks öka. Man skulle kunna säga att det finns två grupper av rattfyllerister – den ena och största är de som är alkoholberoende och den andra är tillfällighetsrattfylleristerna. För att hindra de alkoholberoende från att köra finns egentligen bara två åtgärder – behandling eller alkoholås. Tillfällighetsrattfylleristerna måste vi alla hjälpa åt att förhindra genom att prata med dem eller t ex gömma bilnycklarna.

Benägenheten att använda bilbälte minskar när alkohol finns med i bilden, vilket naturligtvis ökar risken för att dödas eller skadas. 35% av alla dödsolyckor i Värmland 2001 var alkoholrelaterade, 60% av singelolyckorna var alkoholrelaterade 2001.

Hur påverkas man?

Att man påverkas av alkohol vet alla som provat. Hur man påverkas är lite individuellt men vissa saker påverkas alltid. Synen påverkas genom att samarbetet mellan ögonen blir sämre. Detta leder till sämre förmåga att bedöma avstånd, sämre mörkerseende och så småningom dubbelseende. Reaktionsförmågan förlängs redan vid låga promillenivåer och koordinationsförmågan försämras.

"Hur mycket kan man dricka" är en vanlig fråga. "Ingenting" är det enda svaret, för varför chansa? En lättöl måste anses som ok, men man bör komma ihåg att det finns 2 cl 40%-ig starksprit i en lättöl. Vem skulle ta en liten snaps till lunchen? Testas man i en alkometer tätt efter man druckit en lättöl kommer det ge utslag därför att alkoholen finns kvar i utandningsluften. Att t ex dricka en starköl och därefter köra bil är inte ok. 33 cl starköl innehåller 5 cl 40%-ig starksprit. Det måste alltså handla om ett val mellan alkohol och bilkörning, inte en kombination.

Attitydundersökning bland gymnasieungdomar i Värmland

NTF Värmland har nyligen gjort en enkätundersökning gällande värderingar och attityder till alkohol. Undersökningen gjordes bland gymnasieelever på Sportfiskegymnasiet i Forshaga, Herrgårdsgymnasiet i Säffle, Älvstrandsgymnasiet i Hagfors samt Hammarö gymnasium.

På första frågan, om de någon gång kört bil alkoholpåverkad svarade elva procent ja. Trots att de inte haft körkort speciellt länge har några alltså redan hunnit med att köra rattfulla. Nästa fråga var om de åkt med någon som de vet eller misstänker var påverkad av alkohol. Här svarade hela 44% ja.

31% instämmer helt och 22% instämmer delvis i påståendet "det är OK att köra moped efter att ha druckit fyra folköl". Motsvarande resultat för påståendet att det är OK att köra bil efter fyra folköl är fem resp sex procent. Detta visar att synsättet för brott med inblandning av moped eller annat motorfordon är annorlunda jämfört med brott med bil. Eftersom lagstiftningen inte gör någon skillnad på bil och moped vore det önskvärt att alla hade lika stor respekt för rattfyllerigränsen oavsett vilket motorfordon det gäller.

Andra droger än alkohol

Det första man tänker på när man säger "andra droger än alkohol" är antagligen amfetamin, heroin och kokain. Men man bör komma ihåg att många legala mediciner även hör till denna grupp. Många av dem klassas till och med som narkotika och kan påverka körförmågan i form av dåsighet, trötthet och nedsatt uppmärksamhet. Det svåra ligger i att rutinmässigt kontrollera dessa droger på samma sätt som man kan göra med alkoholutandningsinstrumenten.

Många droger som bedömts kunna påverka körförmågan negativt har blivit märkta med en röd varningstriangel. Det finns dock ingen garanti för att de droger som inte är märkta är ofarliga och inte nedsätter prestationsförmågan.

Om man ska hitta något positivt så är det att förekomsten av droger är mycket mindre än förekomsten av alkohol.

Phernilla Lund
Trafiksäkerhetsinformatör
tfn 0554 -191 19
e-post phernilla.lund@kil.se

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar

Hur mår din cistern?

Cisterner finns på var och varannan fastighet i Kil. Men hur mår din cistern egentligen?

Förr eller senare börjar cisternen att läcka om den inte underhålls. Även om olja vanligtvis skyddar mot rost, bildas kondens i cisternen. Vattnet lägger sig på botten och metallen börjar rosta. Så småningom luckras plåten upp och innehållet droppar ut. Skulle din cistern läcka får du själv bekosta saneringen.

Sedan två år tillbaka finns bestämmelser att alla cisterner med en volym större än 1 m³ ska besiktigas regelbundet. Det är bara specialgodkända företag som får besiktiga cisterner. Prata med din oljeleverantör eller sök på Gula Sidorna i telefonkatalogen.

Har du en så kallad farmartank utomhus är det viktigt att den står stabil och på kemikaliebeständigt underlag. Placering direkt på gräs eller grus är mycket olämpligt eftersom det då inte syns om det droppar från cisternen. Exempel på material som kan användas är betong och plåt. Vanlig asfalt fungerar inte som skydd.

Säkerhetsutrustning som alltid bör finnas på cisternen är elektroniskt överfyllnadsskydd, nivåkontroll samt påkörningsskydd. I vissa fall krävs även tillstånd för hanteringen (farmartank större än 3 m³). Var och en som förvarar en kemisk produkt är ansvarig för att skyddsåtgärderna på cisternen är tillräckliga. Kontakta oss om du är osäker på vad som gäller. Miljö- och byggnadsförvaltningen kan svara på frågor som gäller själva hanteringen, och är även tillståndsmyndighet, Räddningstjänsten har tillsyn över brandskyddet, t ex avstånd mellan cistern och byggnad.

Anmälningsskyddade lokaler

Den som avser att yrkesmässigt driva en lokal för verksamheter av typen frisersalong, hud- eller fotvårdssalong, gym, massage, pensionat eller annat tillfälligt boende måste först lämna in en ansökan till kommunens miljö- och byggnadsförvaltning. Också lokaler för undervisning och vård (t.ex skolor och daghem) är anmälningsskyddade. Om verksamheten medför ändrad användning av en lokal så krävs dessutom att man söker bygglov hos plan- och bygglövenheten.

Tänk på tomgångskörningsregeln!

Inom kommunens tätorter (detaljplanlagda områden) gäller att fordon får stå på tomgång i max 1 minut. Man får således inte starta och värma upp sin bil genom att låta den stå på tomgång. Använd istället motorvärmare så minskar avgasutsläppen radikalt jämfört med om man kör med en kall motor. Tomgångskörningsregeln gäller inte om man står i en trafikkö.

Ska du installera en värmepump?

Om du ska installera en jord-, berg- eller ytvattenvärmepump i din bostad måste du lämna in en ansökan till kommunens miljö- och byggnadsförvaltning. Förvaltningen ska bl.a. kontrollera att värmepumpen innehåller miljöanpassade kemikalier och att det inte finns några vattentäkter i närheten som kan riskera att påverkas.

Livsmedelslokaler är tillståndspliktiga

All livsmedelshantering (stort som smått) är tillståndspliktig. Om du tänker starta någon form av livsmedelsverksamhet kontakta miljö- och byggnadsförvaltningen redan på planeringsstadiet. Gäller även kortvariga arrangemang nu under sommaren.

Tillståndsplikt – enskilda avlopp

Ansökan om tillstånd ska inlämnas till miljö- och byggnadsnämnden om du tänker anlägga ett nytt avloppssystem med tillhörande infiltrationsanläggning, eller ändra befintlig avloppsanläggning. För enbart bad-, disk och tvättvatten, s.k. "gråvatten" är det anmälningsskydd, med undantag för vissa detaljplanlagda områden där beslut finns om tillståndsplikt även för "gråvatten".

Carina Lippel
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Hundägare

Det som göms i snö, kommer fram i tö... Kom ihåg att ta upp det din hund lämnar efter sig. Släng ej hundbajspåsarna i naturen, utan använd de latrinbehållare som finns uppsatta.

Tänk även på att inte låta din hund gå på andras tomter. Hunden kan förorena, gräva eller skrämna någon.

Mata inte mås- och kråkfåglar!

Tidvis drabbas tätorterna i Kils kommun av olägenhet när alltför många mås- och kråkfåglar vistas bland bebyggelsen.

Fåglarna förorenar och för oväsen. Fåglarna lockas hit av olika anledningar, bl a av att det finns bra boplatser och att det finns mat. Kommunen har mycket begränsade möjligheter och resurser att komma tillrätta med problemet.

För att kunna minska problemen måste var och en boende eller verksam i kommunen ta sitt ansvar för att inte i onödan locka fåglarna till tätorten;

- ← Mata inte fåglarna.
- ← Låt inte frukt eller liknande trädgårdsavfall ligga öppet, ordna en kompost och täck väl.
- ← Se till att det i trädgårdar samt på och omkring byggnader inte finns möjlighet till boplatser eller andra platser där fåglarna trivs.

Lena Holmgren
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Djurägare!

Sommaren är härlig med värme och solsken, men för våra djur kan värmen innebära påfrestningar. Tänk därför på följande saker, så att även djuren kan ha en härlig sommar:

- ← Se till att ditt/dina djur har skugga och vatten då den/de är utomhus under sommaren.
- ← Sörj för god ventilation vid transport av djur. Även ett kort stopp med bilen kan innebära en stor påfrestning. Det blir mycket snabbt varmt i en bil då solen skiner och de djur som befinner sig i den (vanligtvis hund) kan överhettas och dö. Detta gäller även vid transporter av hästar, kor, får och andra djur. Se till att djuren ofta får vatten under transporten. Bäst är om djuret kan ha ständig tillgång till vatten.
- ← När det är riktigt varmt kan det vara bättre att hunden får stanna hemma inomhus eller i skuggan utomhus, istället för att följa med matte eller husse på promenad eller för att göra ärenden. Försök istället att aktivera hunden på kvällen då det är svalare.
- ← Om hunden ska vänta på husse eller matte utanför affären, se till att sätta fast den i skuggan.

Var håller Din katt hus?

Lösspringande katter som lämnas utomhus utan uppsikt blir ett större och större problem i tätorterna i Kils kommun. Lösspringande katter kan vara störande för närboende. På grund av allergi eller av andra anledningar är det många människor som inte vill ha andras katter i sin trädgård eller ännu mindre inne i sin bostad. Katterna förorenar och hävdar revir i trädgårdar, sandlådor och på andra olämpliga platser.

På det sätt vi lever i dag, i tätbebyggda samhällen, fungerar det helt enkelt inte att ha lösspringande katter i den omfattning som förekommer. Det finns risk för olägenhet för människors hälsa med tanke på allergi, smittspridning, lukt och oljud. Av samma anledning accepterar vi inte att hundar springer lösa.

I miljöbalkens förordning om hälsoskydd sägs att sällskapsdjur ska skötas och förvaras så att olägenhet för människors hälsa inte uppkommer. Djurskyddslagen säger att djur ska behandlas väl och genom tillräcklig tillsyn skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

Det innebär i praktiken att som kattägare ska man ha tillsyn över sin katt så att:

- ← katten inte springer lös i andras trädgårdar eller i lekparker,
- ← katten inte förorenar i andras trädgårdar eller lekparker,
- ← katten inte för oljud utomhus nattetid,
- ← katten inte utsätts för onödigt lidande i form av olyckor, trafikolyckor eller annat lidande.

Det är också viktigt att man som kattägare kastrerar eller steriliserar sin katt om man inte önskar använda den till avel. Detta för att förhindra att det föds oönskade kattungar.

Var gör du av ditt trädgårdsavfall?

Så här inför sommaren vill de flesta snygga till i sin trädgård genom att kratta löv och beskära träd och buskar. Det bästa är om man kan ta hand om det avfall som då uppstår i en kompost i sin trädgård. Om man inte har möjlighet till detta eller om det uppstår stora mängder grenar och kvistar som kan vara svårt att ta hand om själv, ska man ta det till Tippen, där man får lämna det gratis. Då kan det även komma till användning i fjärrvärmesystemet.

Tänk på...

... att det är förbjudet och straffbart att tippa trädgårdsavfall på annans mark. Detta inkluderar även kommunens mark. Förbudsskyltar har satts upp på en del ställen där tippandet av trädgårdsavfall har blivit ett problem. Förbudet gäller dock även där det inte finns några skyltar.

... att undvika att elda löv, gräs, ris och dylikt i trädgården, då detta kan vara mycket störande för grannar som får rök in i huset, på uteplatsen och på tvätt som de hängt ut. Om man eldar blött eller fuktigt trädgårdsavfall uppkommer miljö- och hälsofarliga ämnen.

... att man givetvis inte heller får lämna annat avfall i naturen.

Lena Holmgren
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Loppis på återbruket

Lördagen den 14 juni kl 11.00 - 15.00

Välkommen!

Box 88, 665 23 Kil

Växel: 0554-191 00

Fax: 0554-129 74

Besöksadress: Ö:a Torggatan 2

Öppettider: 8-12, 13-16

Hemsida: www.kil.se

E-post: kils.kommun@kil.se

E-post personal:

fornamn.efternamn@kil.se

KOMMUNALA BOLAG

Kilsbostäder AB	194 40
Kilvision AB	194 00
Hantverkshuset AB	192 18
Kils Energi AB	191 00
Kils Avfallshantering AB	191 94

VIKTIGA TELEFONNR

ABF studieförbund	125 30
Apoteket	101 43
Arbetsförmedlingen	416 40
Boda bibliotek	201 20
Fagerås bibliotek	152 08
Folkandvården	316 35
Föreningsparbanken	417 50
Försäkringskassan	233 20
Karlstads flygplats	
- biljettbokning	054-455 50 00
- trafikinformation	054-455 50 10
Kils bibliotek	191 66,192 02
Kils Sot- och	
ventilationsservice	410 30
Nordea	140 90
Pingstförsamlingen	104 35
Posten	
- postutdelning	100 09
- brev och paket	
- ICA Kilén	100 14
- OKQ8	103 97
- insättning/uttag	
och betalningar	
Svensk Kassaservice	105 39
Polisen	414 00
Sannerudskyrkans församling ...	102 51
SJ - biljettexp, godsmottagning .	422 55
SJ - info biljetter	020-75 75 75
St Kils församling pastorex .	68 80 80
Taxi, Kils	400 33
Taxi, Kennets	210 68
Vandrarhem Fryksta	408 50, 133 72
Vuxenskolan studieförbund	312 21
Värmlandstrafik AB	0563-532 00
- Kollplatsen	020-22 55 80
Vårdcentralen	421 10, 421 30
Återvinningsstationer	
- klagomål	020-88 03 11

Var vänlig och anmäl nya, ändrade och eventuella telefonnr som ska utgå till Christer Nilsson, tfn 0554-191 35

Utgivningsplan KommunNytt 2003

- Mars
- Juni
- November

Kommunkunskap

Miljö- och byggnadsförvaltningen beskriver en del av sin verksamhet *Miljö och hälsoskyddsavdelningen i Kils Kommun ansvarar för miljöskyddstillsyn, djurskyddstillsyn, livsmedelstillsyn och hälsoskyddstillsyn.*

Miljöskyddstillsyn

Arbetsområdet omfattar tillsyn enligt miljöbalken och en rad andra lagar och författningar på främst industrier, småföretag och jordbruk. Tillsynen inriktas främst på störningar – utsläpp till vatten och luft, buller m.m. – kemikaliehantering, farligt avfall, cisterner, hantering av gödsel och urin samt bekämpningsmedelsanvändning.

Djurskyddstillsyn

Tillsynen sker enligt djurskyddslagstiftningen. Lantbrukets djur och samtliga hästar (sammanlagt cirka 300 ställen) har inspekterats regelbundet i över tio års tid. Tillsynen omfattar även sällskapsdjur, kennlar och kattpensionat. Målet är att alla djur skall behandlas väl.

Livsmedelstillsyn

Livsmedelstillsynen bedrivs framför allt enligt livsmedelslagen och dess följdför-fattningar. Sedan ett antal år tillbaka besöks samtliga livsmedelsobjekt (cirka 75 st) regelbundet. Kontrollen omfattar hygienrutiner, kyl- och frysutrymmen, att livsmedlen uppfyller livsmedelslagens uppställda krav, märkning, lokalernas skick m.m. Till detta kommer årlig provtagning av livsmedel.

Dricksvattenfrågor sorterar också under livsmedelslagen, likaså ärenden enligt smittskyddslagen.

Hälsoskyddstillsynen

Tillsyn sker på hygienlokaler såsom frisörer, solarier, fotvårdare, tatuering, massagelokaler, gymlokaler, skolor, daghem, samlingslokaler m.m.

Vidare sker kontroll av radon i bostäder och även radon i dricksvatten. Badvattenkvaliteten kontrolleras på badplatserna ett par gånger per sommar.

Enskilda avlopp på landsbygden handläggs, liksom anmälan om värmepumpar m.m.

Hantering av avfall och avloppsslam

Miljö- och byggnadsförvaltningen handlägger ärenden gällande hantering av avfall och avloppsslam. Avfall och slam ska hanteras på ett så bra sätt som möjligt sett ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Kils Avfallshantering AB (KAHAB) har hand om avfallshanteringen och Tekniska förvaltningen sköter det administrativa kring tömning av slam.

I Kils kommun sorteras det organiska avfallet från restavfallet för att rötas i röttningsanläggningen på Tippen. Rötresten används som jordförbättringsmedel och gasen som uppkommer vid rötning används i fjärrvärmenätet.

Förpackningar ska lämnas till återvinningsstationer och farligt avfall ska lämnas till miljöstationer.

På Tippen finns en bemannad station för sortering av avfall.

Observera att man inte får elda förpackningar eller annat avfall hemma i panna, kamin eller utomhus. Det ger upphov till miljö- och hälsofarliga utsläpp.

Även ansökan om kompostering av latrin och omhändertagande av urin från separerande toaletter ska lämnas till miljö- och byggnadsförvaltningen.

Taxa tas ut för en del av dispenserna.

Ovanstående verksamheter regleras i en mängd lagar. Ofta krävs tillstånd – anmälan till miljöförvaltningen innan verksamheten/installationen påbörjas.

Carina Lippel
Miljö- och hälsoavdelning
tfn 0554-191 59